

NOTIFIKATIONER

från Skånska Akademiens Vänförening

Nr 6, Okt 2021

KULTUR

Vad är det?

Denna eviga fråga! Men oj så mycket kultur det finns i Skåne – oavsett svaret.

Frågan är kanske viktig. Kanske oviktig. Men för våra föreningar – Skånska Akademien – och dess Vänförening – känns frågeställningen extra viktig, eftersom den finns inbyggd i vårt DNA; *skånsk kultur och humor*.

Skulptur av Bertil Pettersson, en kulturell Aha-upplevelse från sommarens skulpturutställning i Tomelilla

Om man försöker hitta en uppslagsmässig definition av frågeställningen blir förvirringen eventuellt ännu större: enligt Wikipedia "konst är generellt något som inte är lätt att utföra, eller mer bestämt kräver en kunighet utöver det vanliga för att utföra. Konst ska väcka beundran eller förvåning, vara utöver det vanliga och medvetet påhittat". NE ger inte bättre vägledning: "kulturyttring vars utförande kräver särskild kunskap och förmåga att bruka denna med personlig behärskning och individuell anpassning till situation och avsikter".

Nej den teoretiska definitionen ger ingen tydlig riktning — vi får istället gå på mer pragmatisk, och känslomässig definition vad av "vi" menar med Skånsk kul-

tur. Får vi ge några exempel på sådant vi faktiskt anser vara kultur? Och – håller du med?

Malmö SymfoniOrkester grundades i Malmö 1925 och har verkat som renodlad symfoniorkester sedan 1991. Orkestern består av närmare 90 anställda musiker på hög internationell nivå. MSO är stolta traditionsbärare av den symfoniska repertoaren, men man strävar också efter att föra den vidare in i framtiden.

Den Rhodinska familjens cirkushistoria sträcker sig tillbaka till 1899 då Carl Rhodin, känd som Brazil Jack, startade cirkusen som ännu bär hans namn. Trolle 3 är idag konstnärlig ledare för den skånska cirkusen och planerar idag hur framtiden för cirkusen ska se ut i en ny värld med förändrade krav för en hängiven publik.

Världens bästa gin. Och whiskey. I Skåne. Många internationella priser har tilldelats Thomas Kuuttanen, Master Blender för bl a Purity Vodka. Bland Thomas Kuuttanens utmärkelser återfinns exempelvis titeln som världens bästa Master Blender 2016. Thomas är även den enda personen som någonsin vunnit VM-titlar i tre olika kategorier; vodka, whisky och gin.

Och så har vi alla våra museer och konsthallar
2006 bildades Stiftelsen Kivik Art Centre med ändamålet att etablera ett konst- och kulturcentrum på Österlen. Sune Nordgren och Thomas Kjellgren tog fram det koncept som blev startskottet för det hela.

Konstmuseet Gösta Werner och Havet. Museet skapades till minne av Gösta Werner – konstnär, sjökapten, meteorolog och fäktare. En mångsysslare av rang, vilket avspeglar sig i hans mustiga måleri. Museet har utvecklat sig till en mötesplats för kultur på Österlen.

Denna höst har man också invigt Ravinen en ny konsthall och kulturhus på Bjärehalvön i Skåne. Byggnaden ligger vid infarten till Norrvikens trädgårdar, intill bäckravinen som fått ge namn åt konsthallen. Initiativtagare är Ulla och Gustav Kraits, som i tre decennier aktivt arbetat för en plats för konst på Bjäre.

Våra fantastiska skånska restauranger – I begreppet kultur måste väl även inräknas restauranger – i alla fall gör väl vi skåningar det. För att ge några exempel på det fantastiska utbudet som finns använder vi Skånska Gastronomiprisets nomineringar 2020 i några utvalda genrer:

Årets Skånska Stjärna

Nicolina Karlsson, MJ's, Malmö
Charlotta Ranert, Pink Chili, Skanör
Anne Lundberg, SVT/Den gröne slaktaren, Skivarv

Årets Skånska Värdskap

Lyrän, Malmö
Bouchon, Malmö
Grands Matsal, Lund

Årets Skånska Krog

Vollmers, Malmö
Mutantur, Malmö
Weinbergs, Trelleborg
Gastro Gaspari, Flyinge

Kraitsalen i den nya konsthallen Ravinen, Båstad

Och så då inte att förglömma, våra Egna Evenemang! I denna underbara, och breda, kulturella miljö vill vi verka:

- ◆ **Med en egen härlig årsfest på Grand i Lund.**
- ◆ **Med att årligen celebrera en person som får symbolisera en skånsk medelpunkt.**
- ◆ **Med AfterWork som gör oss både klokare och gladare och samtidigt ger oss prima nätverk.**
- ◆ **Med besök på olika spännande platser.**

Vår definition på kultur blir alltså allt som ger livet guldkant. Och vi i Vänföreningen vill på olika sätt bidra till att uppmärksamma allt spännande som sker i Skåne. Tipsa gärna dina vänner om Skånska Akademiens Vänförening så vi blir fler och kan göra mer.

Göran Alvek

Ordf. Skånska Akademiens
Vänförening

Director har ordet:

*Mittelen i Höör
en ljuvligt vacker lördag i oktober
Årets Medelpunkt, Marianne Mörck
charmade alla
Kamerorna blixtrade
Och Martin Martinsson
sken som solen...*

Efter en lång tid med inställda, alternativt digitala möten har vi åter kunnat träffas på riktigt. Och visst är det fantastiskt, man hade nästan glömt bort hur det kändes. Men nu vet vi! En härlig och inspirerande Årsfest, som Ingela på ett lysande sätt rapporterar om, gav oss det svar vi hoppats på.

Och så Årets Medelpunkt med Marianne Mörck i centrum. Ett Höör som inte kunde visa upp en finare förhöstdag. Solen sken, Åkersberg sken och så gjorde även vi. Marianne Mörck — vilken personlighet hon är — och vilken kraft denna kvinna utstrålar. Att få samtala med henne eller om man så vill intervjuar, var ett rent nöje. Hon bjöd verkligen på sig själv. Det blev som en föreställning, även om det var helt utan manus och regi!

Skånska Dagbladet har för övrigt uppmärksammat dagen med en fin artikel.

Måndag 25 oktober är det dags för nästa Akademi-begivenhet. Våra två ledamöter Niklas Törn-lund poet och författare och Gunnar Jansson musiker och tonsättare framträder i vår After Workserie på Grand i Lund. Två herrar som båda har mycket att berätta från ett rikt och produktivt konstnärsliv. Klockan 18.00 startar vi, och som vanligt blir det en en paus i programmet, med möjlighet till inköp av dryck från Grands bar.

Välkomna!

Martin Martinsson
Director, Skånska Akademien

NOTIFIKATIONER

Notifikationer är ett medlemsblad för föreningen Skånska Akademiens Vänner och kommer ut med fyra till fem digitala nummer per år.

Genom att gå med i Vänföreningen stödjer du på ett aktivt sätt Skånska Akademiens verksamhet.

Medlemskap i vänföreningen erhålles genom inbetalning av medlemsavgift, för år 2021 kronor 100, vilket belopp sätts in på Vänföreningens Bg 842-7817.

Glöm ej uppge namn, adress samt även mailadress!

Redaktör för medlemsbladet är Ingela Jacobsson och mail-adress till föreningen, såväl som till redaktören, är **info@vanforeningen.com**

Äntligen fest

Det var glädje redan på vägen dit, lite uppklätt, få träffa folk – äntligen! Grand i sin pryddo, kända och okända, festivitas... Och det var en mycket glad och belåten Martin Martinsson, director i Skånska Akademien, som kunde hälsa inspirerande föreläsare och över 80 hugade gäster varmt välkomna!

Och nog fick vi en härlig dag! Och en massa nya kunskaper! Eftermiddagens föredrag började med en minst sagt uppfriskande föreläsning av Dick Harrison, som ur Stockholmshorisont beskrev Skåne som Sveriges blindtarm, eller var det möjligen dess maskliknande bihang? Han gjorde det dock mycket klart att det som stort skett – och sker – sker just här! I själva verket ligger ju Skåne som ett supernav med en massa olika länder samlade runt omkring. Länder att både få, och ta, impulser ifrån.

I Harrisons exposé ingick bland annat det spännande Uppåkra, Skånelagen som grund för alla det barbariska Sveriges övriga landskapslagar och Katedralskolan i Lund som är Skandinaviens äldsta skola, grundad 1085. Skåne var ju länge det vitala centrat i Norden. Men degraderingen inleddes då Danmarks dåliga ekonomi på 1300-talet gjorde att de tvingades förpanta Skåne till Sverige. Men minns att Sveriges "Tre kronor" bestod av Sverige,

Norge och kungariket Skåne – möjligtvis dock i omvänd ordning...

Och inget ont som inte har något gott med sig. Tack vare den flerhundraåriga regressionen har Skåne kvar sina underbart vackra folkdräkter, ingen hade under denna tid råd att följa med i klämodets svängningar. Detta är dock red:s alldeles egna lilla parentes.

Och det tog ju fart igen! Många trägna och sanna entreprenörer kom invandrande från Danmark, som C W K Gleerup som i Lund år 1826 startade Sveriges första moderna bokhandel, han följdes av Henry Dunker med gummifabrikerna och Emil Nissen med ögonkakao. Andra gamla kända Skåneföretag är Zoega, IFÖ, Findus, Felix, Tetra Pak... Men vem visste att också apparater för dialys och ult-

raljud och även bläckstråleskrivaren har sitt ursprung i Skåne?

Alfa Laval är just ett av de jättelika skånska företagen. Ekonomidirektör Jan Allde, berättade för oss att deras värmeväxlare, separatorer och pumpar används över hela världen och i allt mellan himmel och jord. Pumpar kan kanske låta enkelt men Laval's pumpar rensar både vatten från mikroplaster och renar saltvatten så det går att odla tomater i Australiens öken

Ökentorra i struparna var vi väl knappast men nog satt det efter detta fint med sprudlande bubbel och lite sedesamt (vi var ju ännu i Coronaomständigheter) pausmingel. Därefter fick vi träffa den sympatiska Eric Warrant, australiensare men också biolog och forskare i Lund som berättade om sin banbrytande, för att inte säga halsbrytande forskning. Han fick för övrigt 2013 det fantastiska IG Nobel Price för sin forskning som visade att dyngbaggar faktiskt navigerar efter stjärnorna.

Nu är det flygande insekter som är ni fokus för honom, han studerar den australiska Bogongfjärilen

som varje vår flyger över 100 mil för att ta sig till svalare trakter i bergen. De flyger till en plats där de aldrig varit förr! Deras föräldrar är döda. Hur vet de vart de ska? Och inte nog med det, på hösten flyger de hem igen, parar sig och dör. De hittar alltså under olika årstider och de navigerar delvis efter stjärnorna. Men Warrant har visat att de också har en magnetkompass – men hur den fungerar? Ja det vet vi inte ens fåglarna. Men vi i

publiken satt förstummade och imponerade. Och vi kommer nog alla gärna tillbaka när Warrant löst denna gåta och hittat det sjätte sinnet.

Om Malmö Wisdome som öppnar nästa år berättade Katarina Carlsson från Malmö stad. Den stora Domen med verkstäder och andra lokaler ska bli "en kreativ och lekfull plats för seriösa frågor". Notifikationer skrev om Wisdome i årets vårnummer och Wisdome hälsar Akademiens Vänner dit för besök så snart det är möjligt. Under kvällen knöts också kontakter mellan Katarina Carlsson och Eric Warrant så framöver kommer vi kanske att kunna följa den tuffa lilla Bogongfjärilen på Wisdome...

Lite besläktat med Wisdome är Science Village i Lund som Ludvig Duregård informerade om. 300 000 kvm för världsledande forskning, en konsertsal för 950 – 1000 åhörare, vilken för övrigt i stort är uttänkt av Akademiens director Martin Martinsson – heja! Det hela är tänkt att invigas 2025 och blir då norra Europas största vetenskapliga fönster!

Fyllda av Skånes förträfflighet tågade vi en trappa upp för förtäring. Möjligen betänkte vi det faktum att 50% av Sveriges livsmedel produceras i Skåne. Lite skrämmande – dagligen ser och läser vi ju om hur väldiga jordbruksarealer här hårdgörs.

Men... under den väldiga taklampans glittrande kristaller åt vi gott och lyssnade till härlig musik av Minna Weurlander. Inte minst rev smäktande chansons tillsammans med Eric Lavoipierre från Malmö Opera ner välförtjänta och rungande applåder.

/Red.

Foto: Peter Linde samt red

Fulltofta kyrka

- en spännande byggnadsarkeologisk undersökning

Fulltofta kyrka, vackert belägen norr om Ringsjön, är främst känd för S:ta Magnhilds helgonlegend och sina vackra 1400-tals målningar. Namnet kommer av *Fåle* i betydelsen häst och *tofta* som här kan betyda ett avgränsat område, en tomt, alltså "Hästtomten". En gång en gårdskyrka under Fulltofta herrgård, som tidigare legat under ärkebiskopen i Lund. Möjligen har ärkestolen initierat uppförandet av kyrkan. Tidigare ansågs kyrkan uppförd mellan 1160 och 1175.

År 2021 utförde Hörby församling omfattande reparationsarbeten som jag medverkade i som antikvarie. Det visade sig snart att kyrkan ruvade på en hel del information, både ny och sådan som var några år gammal. I nedanstående skall jag försöka delge de mest intressanta resultaten från forskning och iakttagelser av kyrkan.

S:ta Magnhild är en av våra skånska helgon som är omnämnd och beskriven redan under medeltiden. Av de sporadiska källorna framgår att hon var en godhjärtad kvinna, som enligt en lokal legend, kom från Benarp i Espinge socken. Hon hjälpte gärna sina medmänniskor och stöttade fattiga.

Hennes son hade gift sig med en kvinna av annat kynne, som mer intresserade sig för världsliga ting. Hon ville nyttja familjens förmögenhet till att stärka släkten ekonomiskt och då stod svärmodern i vägen. När så Magnhilds son dog, lät svärdottern ta Magnhild av daga genom att en lejd mördare

sköt ihjäl henne med en pil. När hennes kropp bars från Benarp till Fulltofta kyrka, där hon skulle begravas, satte bärarna ned kistan och vips sprang en källa fram. Denna finns kvar i dag någon km öster om Fulltofta kyrka.

Detta hände sig vid den tid då Andreas Sunesen var ärkebiskop i Lund, alltså i början av 1200-talet och möjligen hade den berömde ärkebiskopen själv träffat den givmilda och goda Magnhild under hennes levnads tid. Många heliga ting hände sedan vid hennes grav vilket gav Magnhild helgonstatus.

Efterhand som tiden gick förslappades kulten av Sta: Magnhild. Det heliga glömdes bort till förmån för världsligare ting. Ärkebiskop Magnus Nilsson tröttnade på buslivet kring hennes grav och år 1383 lät han flytta hennes kvarlevor till Lunds domkyrka: *"Ty i det kapell, som är byggt på denna plats och varest det fordom dagligen hölls mässa, celebreras nu, vilket vi med smärta måste konsta-*

tera, knappt mässa en gång om året och till råga på allt: där, var folket fordom vakade hela natten i lov-sånger till Gud, komma nu spelmän och sångare tillsammans, som ingalunda blygas för att utföra oanständiga sånger och danser och bedriva fros-seri, dryckenskap och skörlevnad, till det gudomliga majestätets skymf, sina själars fara och mångas förargelse”.

Hugo Gehlins framställning av S:ta Magnhilds-legenden i form av glasfönster från 1936

Om kapellet varit en enskild byggnad eller ingått i den nuvarande kyrkobyggnaden framgår inte av dokumentet.

I år har Hörby församling låtit byta ut det läckande och det mer än 100 år gamla plåttaket på Fulltofta kyrka. Det har sedan tidigare varit känt att kyrkobyggnaden är av hög ålder. Dendroprover (årsrings-dateringar) i koret och delar av långhuset har visat att virket fällits kring år 1140 och att kyrkan alltså är äldre än tiden för helgonlegendens första nedtecknande, strax efter år 1200.

Kyrkan har brunnit under 1270-talets and-ra hälft och en ny takstol monterades ca 1280. Man kunde konstatera att det ursprungliga taket varit täckt av blyplattor då smälta blyrester påträffades på kyrkans murar på vinden och att långhuset haft ett plant undertak av brädor före valvslagning-en.

Kyrkans byggnadshistoria visade sig betydligt mer komplicerad när yttertaket av-

Medeltida takstolar

lägsnats. Först hade koret byggts och därefter hade absid och långhus adderats till koret. Koret hade ursprungligen varit en solitär byggnad.

I normala fall är absid och kor en enhet i Skånes medeltida kyrkor, vilka uppförs från öster mot väster. Men i Fulltofta är det inte så. Både absid och långhus har här adderats till det ensamma koret. I samband med att man byggde koret, antingen rasar eller revs korets östra gavelröste. En större sten med kvarsittande puts har sekundärt hamnat i gavelröstet östsida i samband med att gavelröstet återuppfördes. I den östra gavelns fogbruk har ett kors markerats i den våta putsen av 1100-talets byggnadsarbetare. Detta har inte varit synligt för andra än de själva. Alltså ett tydligt bevis för arbetarnas personliga from-het. Korets västra gavelsida har delvis murats om när långhuset adderades till koret.

Det kors som murarna ristat på absidens vägg

Tidigare har dendroprover visat att kor och långhus varit jämgamla. Men detta gäller takstolarna, medan korets väggar har byggts tidigare. Prover på lejd och takstol i absiden har nu tagits, men de är ännu inte analyserade. Frågan om absidens datering torde ha gott hopp att lösas inom en inte allt för avlägsen framtid och därmed också datera kyrkans olika byggnadsetapper.

Korets gavelröste är relativt väl murat i den östra fasaden. Här har gavelröstet murats på, för att anpassas mot det senare långhusets takstol. Gavelröstets fasad mot väster är mycket enklare uppbyggt.

Att absiden är sekundär syns tydligt av att en fog med tillhörande dekorativ rits kan följas bakom skarven mellan kor och absid på kyrkans nordsida.

Romanskt fönster som satts igen när valven slogs. Notera detaljbilden till höger av inhugget kors.

Även långhuset visade sig dölja en hel del ny information. Ovan valven påträffades inga figurativa målningar. Sådana kan dock ha funnits då den brand som ägde rum på 1270-talet kan ha förstört dessa och endast grundputsen har då bevarats till våra dagar.

Långhuset har ett antal högt sittande romanska fönster som tydligt kan ses på vinden. Det finns tre på varje sida av långhusets fasader. Alla har kors inhuggna i själva fönstervälvet kvaderstenar. Det finns också tydliga spår av ett tidigare romanskt torn som uppförts samtidigt med långhuset. Det rör sig om ett kvadratisk torn från romansk tid, som ursprungligen haft något kraftigare

murar än det nuvarande långhuset. I samband med rivningen av tornet har murverkets insida skrotats ned till samma tjocklek som långhusets murverk.

Efter detta förses kyrkan med valv och med ett gemensamt målningsprogram på 1400-talet. En tanke som framförts är att valven i långhuset slås samtidigt som vapenhuset byggs. Dendroprov har även tagits på vapenhusets takstol och nu får vi möjligen en exaktare datering på målningsprogrammets tillkomst.

Kyrkan står utan torn till 1809 då det nuvarande tornet reses.

Ovan: Minnesplattan över tornets uppförande.

Till vänster: den nedskrotade delen av den forna romanska tornmuren och höger därom tornmuren från 1809. Nedtill syns valvkapporna.

Så åter till koret som solitär.

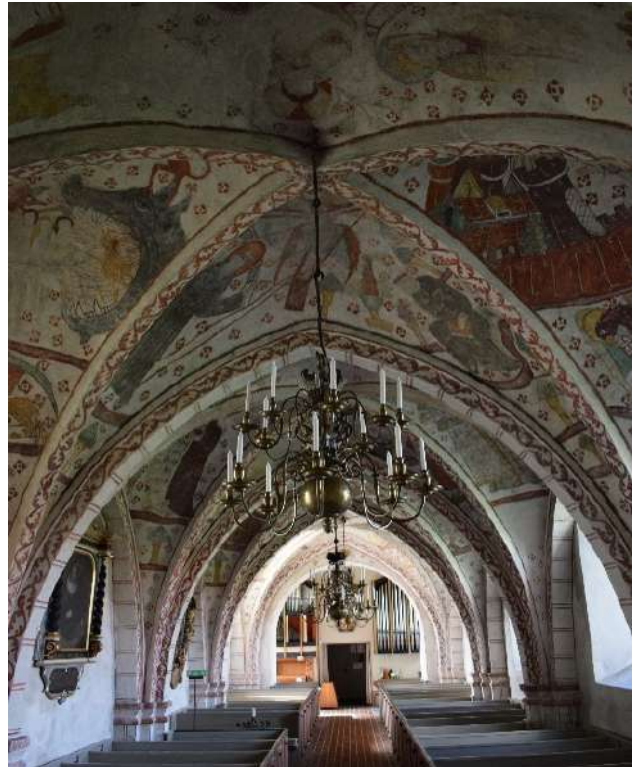
Detta är första gången som en korkyrka har konstaterats i Skåne. I Danmark är detta ett känt fenomen sedan tidigare. På Själland finns exempelvis flera kända korkyrkor.

Deras funktion har diskuterats flitigt bland danska kyrkoforskare. En gemensam faktor tycks vara att korkyrkorna har tidiga dateringar, till och med mycket tidiga. Koret i Jellinge kungsgård från sen vikingatid, är exempelvis daterat till första hälften av 1000-talet. Att det murade koret är så pass litet som kyrka betraktat, kan vara ett resultat av den tidiga liturgin, som vi faktiskt inte vet så mycket om. Enligt vissa förespråkare var kyrkan i det tidigaste skedet främst en plats för präster och möjligen också för kyrkans ägarfamilj medan den övriga församlingen inte deltog fysiskt i kyrkans ritualer.

En så tidig datering som 1000-talet är i Fulltoftas fall föga trolig. Ett fönster, som suttit i koret är daterat till omkring 1140 och är tillverkat av en ek som började växa på 500-talet. Detta innebär att området där kyrkan byggdes varit beväxt med mycket gamla ekar i ett beteslandskap. Notera att namnet Fulltofta alluderar på betande fålar eller hästar. Alltså har området kring Ringsjöns norra sida varit extensivt utnyttjat sedan 500-talet. Att använda vresiga gamla ekar av väldiga proportioner för fönstertillverkning är rimligen inte en snickares dröm, speciellt inte med de redskap som stod till förfogande i mitten av 1100-talet. Så vi får förmoda att kyrkan i Fulltofta är ett resultat av en ny kolonisering av denna del av Skåne under 1100-talet — och att de urgamla ekarna var det byggnadsmaterial som stod till buds.

En misstanke som slog mig under arbetets gång var att koret byggts till S:ta Magnhilds ära som ett kapell till hågkomst av helgonet. Dateringen, som framgår av Lunds Domkapitels Gaveböger (Libri Datici Lundenses) skulle i så fall tidigareläggas och koppling till Andreas Sunessen skulle bli mer oklar. Efter konsultation med professor Dick Harrison, som är mycket väl insatt i ämnet, konstaterade han att helgonlegender uppstår i nära i tid till helgonets bortgång, oftast mindre än 25 år efter att händelsen påtalats. Och att S:ta Magnhildlegenden är ovanligt väl belagd.

Alltså bör rimligen kyrkan i Fulltofta funnits på plats då helgonlegenden uppstod. Hon förs ju dessutom, enligt samma legend, till denna kyrka för att gravläggas. Möjligen har hennes minneskapell varit inrett i det romanska torn som säkert kunde påvisas i samband med undersökningarna av kyrkans vind. När hennes kvarlevor flyttats till Lund har hon del-

vis fallit i glömska. De rika målningarna i kyrkan som dateras till 1400-talets andra hälft, saknar framställningar av S:ta Magnhild.

Nu väntar man ivrigt på resultaten av de nytagna dendroproverna så att kunskapen kring Fulltofta kyrka kan utökas än mer.

Anders Reisernt

Byggnadsantikvarie
Därtill styrelsemedlem
i Skånska
Akademiens Vänförening

Referenser

Libri Datici Lundenses

Lindersson Hans: Dendrorokronologisk analys av Fulltofta kyrka. Rapport 2017:14. Hörby kommun. Skåne
Kieffer-Olsen, Jacob: Kirke og kirkestrukturer i middelalderens Danmark. Odense 2018.

Lundén, Trygve: Sankta Helena av Skövde. Sankta Magnhild av Fulltofta. I Credo1944 nr 4.

Melin, Karl-Magnus: Muntlig berättelse. 2021.

Erickson, Hanna & Ingrid Wedberg: Skånes konservatorer. Rapport 2019- 12 -04

Erickson, Hanna & Ingrid Wedberg: Skånes konservatorer. Rapport 2021-07-03

Wahlöö, Claes: Skånes kyrkor 1050–1949. Kävlinge 2014

MARIANNE MÖRCK

Årets solklara medelpunkt

Skånska Akademien med gäster hälsades än en gång välkomna till det underbart vackra Kapellet på Åkersberg, där arkitektur och konst samspekar så alldeles utsökt. Vilken tur att Skånes Mittpunkt ligger ljust här, bara ett stenkast bort!

Marianne Mörck var för dagen iklädd strikt mörk kostym – men oss lurade hon inte – hon var precis lika härligt glad och okonventionell, som vi är vana att se henne. För sett henne har vi ju gjort. Säg var hon inte varit med; opera, teater, film, tv, radio, regiuppdrag, föredrag, drivit restaurang, ja listan tar aldrig slut. Och hon är fullbokad i årtal framöver. Om lite av detta berättade hon för oss – med massor av humor och självironi. Och nu finns hon även i bokform, missa inte "Som ett surr mellan bröstet"! En juvel att ta med till soffhörnan. Väljer man talboken får man dessutom höra henne själv berätta om sitt minst sagt innehållsrika liv. Men betänk att när hon på 70-talet flyttade till Malmö var hennes önskan att jobba på Seven Eleven. Gissa vad hon drömmer om idag! Att få spela mördare! Kulan med det gulröda bandet, som Akademiens Martin Martinsson trädde om hennes hals, är visserligen tung, men nog alltför liten för några mordiska avsikter, men möjligen kan vi hoppas att den skänker lite extra "surr" mellan bröstet!

Det gjorde i alla fall med säkerhet Nadine Al Khadali, en härlig sångerska och musiker. Hon kom hit som flykting från Irak och tillbringade sedan många år boende hemma hos Marianne. Att hon var tacksam för de åren kunde inte undgå någon, och nog tårades även våra ögon... Tillsammans med en urskicklig basist, Cassius Lambert, bjöd hon på säll-

sam musik. Vi blev också fullständigt konstnerade inför Nadines sätt att knäppa med fingrarna. Inte vår vanliga simpla tummenmotlångfingretgrej utan the arabian way – tummen mot pekfingeret, men mot *den andra handens pekfinger!* Snabbt leddes vi in i en liten workshop i detta avancerade ämne. Aldrig har väl en fulltalig publik låtit så ynkligt lite...

Promenaden till monumentet, själva Mittelen, företogs sedan i ljuvaste sol och trevligt samspråk. Därpå intog vi en alldeles förträfflig middag bestående av confit du canard. Säkert var denna confiterade anka också skånsk, för den var både god och välgödd.

Och tänk att vi kunde träffa så rätt! Den 9:e oktober var egentligen en vecka för sent, men trots detta en helt perfekt dag att fira Årets Medelpunkt på! Det var den enda lördagen under hela hösten som Marianne Mörck hade ledig för att ta emot sitt pris, och det var verkligen en helt lysande dag, solen strålade, Marianne strålade och vi alla strålade med henne. Att sedan solen inte lyste så alldeles precis exakt genom hålet i kvarnstenen, som den gjort en vecka tidigare, det gjorde inte så mycket. Vete katten förresten om det inte regnade förra lördagen, i alla fall var det nog mulet... /Red.